

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.12. Ecce defunctus efferebatur. Non malis auibus mortuorum cadauera projiciantur: quibus honestam debemus sepulturam impertiri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

Dei precibus exorant, ut multiplici eorum roga-
tu adactus, oculis in cœlum elevatis oraverit.
Domine Deus per tuam piissimam misericor-
diam: populo huic terræque esto propiti-
us. Ilico cœlum nubibus oblectatur, imberque deluper-
ruit copiosus, quo terræ fruges reparantur. Fami-
liæ promittitur, perque totam illam Provinciam sa-
lus effunditur universalis, cunctisque gratissima.
Ab illo quoque tempore dignatus est Dominus
eius meritis tot tantæque operari prodigia, ut to-
tum mundum in sui raperet admirationem. Fa-
ctum hoc expendit D. Chryost. quo verè poenit-
tentia præclaram consistit virtutem: quanta-
que sit erga peccatores Dei misericordia, qui ex
corde conuertuntur, & ad eum animo synero
conuertuntur. Hoc quoque contempletur ego,
quantum profuerint eius salutis corpora defun-
ctorum, inter illa versari, illa tangere, illa intueri,
illa circumagitare, nec non quanti salutis tue
referret, si tantumdem tu quoque faceres: *Upe in
congrua mortuorum vigilabis. De quibus aliâs.*

§. 12. Ecce defunctus efferebatur. Non
malis auidibus mortuorum cadavera proy-
ciantur: quibus honestam debemus sepul-
crum imperari.

38 **S**ecunda propositio: non contemnenda, non
sancibus disceptanda corpora sunt projicienda
defunctorum: non solum gratiâ eius utilita-
tis, quam prædiximus nos ex illis habere, sed
eius gratiâ, quod ipsi debemus defunctis. Hanc
propositionem ut certam asseruit D. Aug. Non
sunt spernenda defunctorum corpora: cuius hanc
adfert rationem corpus est intrinseca pars ho-
minis, quæ pluri illi valet ad sui essentiam, quàm
omnia bona exteriora: quocirca quod si magni-
faciendus est homo, non debet eius corpus vi-
lipendi: Tria sunt bonorum genera ad hominē
spectantia: anima, corpus, & bona exteriora: hæc
illi omnia intrinsece conveniunt. Verum quidē
est, quod inter hæc vltima ordo quidam sit: quæ-
dam etenim sunt illi præ alijs magis propria:
quia illi sunt coniunctiora. Nemo dubitat, quin
filius de patris substantia generis, illi sit magis
proprius quàm quilibet alius de parentibus: ac mi-
nus propinquus, quamvis ille illiq; sint ei extrin-
seci. Inter cetera bona hominis exteriora, quæ-
dam sunt illi viciniora, sicut vestimentū, quo in-
duntur, certum est quod illi sit magis propinquū
quàm domus in qua moratur, & hæc illi vici-
nior quàm campi & arua quæ possidet.

Potro quantumvis hæc omnia sint homini
convenientia, illiq; proxima, nullum tamen il-
lorum, nec omnia simul sic sunt illi propinqua
ut corpus. Ex quibus infertur: quantumvis vnus
dicatur alterius procurator, eo quod rebus illius
augendis prospiciat: Verus tamen magisq;e
prospici illius dicitur esse procurator, qui bonis
illius ad animam vel corpus spectantibus sin-
gularem grauemq;e adhibet curam, beneque
consulit. Sicut è contrario grauiorem illi dicitur
dus est intulisse calūnniam, qui vel animæ, vel
corpori damnam irrogat quàm ille, qui ceteris
tantum bonis detrahit exterioribus. Ideo dia-
bolus cum primam intendit Iob persecutionem,
processit, quasi paulatim ac gradatim ascenden-
do. Primo namque permittit illi Deus, datque
licentiam fortunæ bona auferenda, quæ ceteris
sunt magis extrinseca, etenim nullo modo ad
personam pertinent Iob, nec illam quidem at-
tingunt: Ecce vniuersa qua habet in manu tua: sit,
tantum in eam ne extendas manum. Quinimo, ut
hæc illi bona diriperet, ordinem seruauit: nam
primo pecora prædatus est maiora, & minora,
camelos abstulit, quos habebat, deinde domum
eius funditus euertit, tandem filios ruinâ domus
interemitterant etenim hi personæ Iob reliquis
propinquiores. Ceterum sibi persuasit diabolus
quod nec sic negotium absolueret, quod Iob in-
ferre moliebatur: quandoquidē in his illum tan-
tummodo tetigisset quæ ad illum non spectabāt,
tangebantque personam. Quocirca à Deo licen-
tiam postulat, *Mitte manum tuâ, & tange os eius,*
*& carnem, & tunc videbis, quod in faciem benedi-
cat tibi.* Nam corpus ex ijs est quæ ad personam
spectant, velut pars eius intrinseca: ille, qui titulo
parentelæ vel amicitie magne alicui vinculo
obligatur obligationis: non leuem corporis
ipsum habet sollicitudinem.

III. Ex his capio rationem, cur dum saltem func-
tis exequiæ soluentur, filij, parentes, seu amici Cur ca-
ram intensè procurent, ut hæc magna cum pom-
pâ, fastu, & honore peragantur. D. quoque tanto ho-
Augustinus magis expresse declarauit ratio-
nem cur hæc funerals tanto splendoris appa-
tu defunctis exhibeantur. In pretio habes ve-
stem, quæ quondam amici tui fuit, vel amulum
fratris tui vel parentis tui prototypon. Et Na-
both vitam exponit & sanguinem, ne vineam
quis attingat, quam tami faceret, eo quod pa-
rentum fuisset suorum sola possessio: quâto plu-
ris faciendâ sunt atque æstimandâ corpora quæ
pars eorum fuerunt, tantò maioris æstimatio-
nis ac pretij, quânto salus vitæque præponderat,
ratione.

D. Aug.
Lib. 1. de
ciu. c. 12.
& 13. &
l. de susa
pro mori.
c. 3. Tom. 3.
1.
Corpus
pars in-
trinseca
hominis
est hono-
randum.

Iob 1. 3.
Iob 2.
Iob 3.

D. Aug.
Tom. 5.

ratione cuius homo quilibet. exponit. cupiens
da: Pell. m. pro pelle. &c. Si paterca vestis, & annu-
lus. loquitur D. Augustinus) ac si quid huiusmo-
di tanto charius est. posterius quam erga parentes
maior extitit affectus. nullo modo speranda sunt
corpora. que vixque multo familiaris. atque con-
suetis. quam quilibet indumenta gestamus. Hac
enim non ad ornamentum. nec adiutorium. quod
adhibetur extrinsecus. sed ad ipsam naturam homi-
nis pertinent.

Quocirca ut impia reiecta fuit illa Barbaro-
rum consuetudo. qui mortuorum corpora be-
stij edenda proieciabant. vel in sterquilinum
ut in illud conueirentur. quasi bruta fuissent &
iumenta irrationabilia. Ex his originem. sumpsit
illa nationum omnium diligentia. qua se rationis
esse compotes ostendebant. defunctorum cor-
pora tumulo contigendi decentiori. Quorum in
mundo memoria superuivit. Passim omnibus
ebuitum est Regine demitandis mausoleum.
quæ tantam adhibuit manum. post diluuium in
fundatione primæ Monarchiæ scilicet Babylo-
niæ. iam a temporibus Lot. qui pluribus annis
Moysen præcessit. mos Principibus. Regibusque
inoleuerat sepulchra erigendi elaborata. pretiosa
in locis particularibus in montibus. vel in cor-
rum vallibus. vel speluncis. vel campis: hoc ete-
nim indicat quando pensatis attentè huius
vix miseris. se desiderio desiderare ostende-
bat iam ex tunc esse se tumulatum. Cum Re-
gibus & Consulibus terra. qui adificam sibi solitu-
dines.

Iob 3. 14.

Vocat solitudines sepulchra: primo: quia pa-
rentes. amici & propinqui defunctum solum de-
ferunt. ut notat D. Aug. secundo: quia sepulchra
in solitudinibus erant. extracta. in montibus ac
desertis quæ saepe ab ipsis sepulchris nomen
sortiebantur. ut canit Poëta Virgil.

Ser. 48. ad
fratres in
Ere.

IV.

Cur se-
pulchra
dicantur
solitudi-
nes.

Virgil.
Lib. 11.
Æneid.

fuit ingens monte sub alto
Regis Teuctim terreno ex aggere bustum.
Hoc. canente altero Poëta Lucano. Regibus. ac
Principibus erat in morte positum.

Et Regum emeres extructo monte quis sunt.
His in locis sibi sepulchra construebant. insigni
ordine columnarum. pyramidum. arcuum. ac
formicunt. Inter septem mundi mirabilia annu-
meratur mausoleum quod viro suo statuit Ar-
temia Regina Carix. ex quo uomen sibi sepul-
chra sumplerunt. ut mausolea dicerentur.

Lib. 2. c. 3.
Lib. 3.
Lib. 2. c. 3.

Erant admodum celebres Pyramides Ægyp-
ti. quibus communiter non minus quam talentum
extruendis impendebatur. ut ait Diodorus
Siculus. Apud Æthiopes. et statuit Herodotus. &

Diodorus viros dignitate. opibusque primario
ex auro. vulgares autem ac plebeos ex argento se-
pulchra construxit. Apud Græcos celebra vi-
lebantur sepulchra. atque inter illa. caput attollit
mausoleum Alexandri Magni primi Græcorum
Monarchæ. quod charissimum illi Dux Hephe-
stion plutibus talentis extructum dedeant. Te-
stantur nobis frequentissima historia Romano-
rum sepulchrorum magnificentiam. quam con-
firmant obeliscorum ac colosorum. tum pretio-
sitas. tum excellentia. qui Romæ ad hunc usque
diem spectatu dignissimi demonstrantur. Fie-
bant autem hæc tanto sumptuum excessu. ut
necesse fuerit. expensis illis. certam præferbere
quantitatem. prout relatum in legibus Duode-
cim tabularum. teste Cicerone. scribitur. unde &
dicit: *Nostri quidem legi interpretes intelligunt
in primis sepulchrorum magnificentiam esse ni-
muendam.*

V.
Quam
superuosa
fuerit
illa sepul-
chra.

Propter illa sepulchra. quæ tunc temporis
ædificabantur. ait Iob de Regibus. Principibus. ac Nihil
Consulibus: *Edificam sibi solitudines.* Perpende post mor-
nomen sibi: licet enim fidei luce careant. ex te super-
hoc. tamen naturali luce quoniam oculorum est nisi
suorum conspectu cognoscebant. defunctum sepul-
solum in sepulchro remanere. & cuique mor-
talium licitum esse cum Iob effari: *Solum unum Iob 17. 31.*
superest sepulchrum. Regna. dignitates. palatia.
diuitias. redditus. omnia hæc mortuus his & il-
lis. elargitur. ut narrat S. eloquium de Alexan-
dro Magno. & psallit David: *Relinquent alienis Ps. 48. 12.*
diuitias suas. Alienis appellat. omne quod ipse
non est: quia nec sibi quaquam defert. ille
qui illa deserit alienis: ipsis vero solum superest
sepulchrum. ideoque illud tanto studio. tantil-
que expensis ædificabant. *Edificam sibi solitudi-
nes.* Hæc ingentem Christianis ingerunt confu-
sionem.

Illis solummodo comperta erat necessitas. quæ
corpora sua maneret. quodque nihil illis eorum
quidquam quæ hic sunt. esset profuturum. ut
autem illa. infantis non proiecerent carpenda
bestijs. pretiosa. atque illustria illis sepulchra
preparabant. Quid facturos esse credimus. si il-
las nouissent angustias. ad quas tunc temporis
se lugeret anima deuolutam. se uero Dei tribu-
nali propositam cui nihil posset prodesse terre-
noꝝ. nisi tantum elemosinæ. sanctaque o-
pera. quæ vel ipsa. in hac uita fecisset. vel alij ad
eius essent facturi subleuamen? Quando diligen-
tiori studio conarentur illa. disponere ad perpetuam
animæ quietem. quàm ad sepulchri splen-
dorem

39

dorem in honorem quietemque corporis? Hoc igitur studio tenebantur mortales, dum adhuc viverent corporibus suis honorifica & consuetudine sepulchra, quinimo & ipsi superstites non minori laborabant diligentia, hoc honore defunctorum corpora cumulare, quem Poëtarum Corymbus supremum appellat: *Supremum honor.* Vel quia vltimus hic est, quem amico, vel parenti potes præstare, sepulchro illos recondens honorifico, vel quia hinc supremam adhibebant diligentiam qua non poterant maiorem quibus ebata fuerat amicorum vita: tunc etenim amoris præferebant iudicia: quandoquidem ex illis quæ faciebant nullum sibi à defuncto compensationis sperarent emolumentum.

Hinc tunc tamque varij curandi corpora modi prodierunt: illa namque balsamo iungebant, floribus & odoribus implebant, cum illis copiosius tumulabant divitias: unde Iob dixit, quod illi, qui per terræ venas divitias inuestigabant, summo opere laborarent, si quando sepulchrum offenderent: *Effodient et thesaurum gaudent, vtiliter enim inveniunt sepulchrum.* Quidquid noverant conservandi, prodesse corporibus diligenter expendebant. Hinc illa Romanorum firmata consuetudo, qua corpora cremabant defunctorum, quorum cineres colligebant, & in vitris vasisque repositos pretiosis sepulchris inferebant. Facti huius plures assignant auctores rationes, quarum prima ea sit: quod efficaciter contenterint prævenire corruptionem corporibus asseclam: nihil autem virtute pallet purificandi potentiore quam ignis: idcirco namque Respublica Christiana pro more habet duo genera sordidorum hominum comburere, qui Rempublicam inficiunt: unum in corpore, sunt autem hi bestiales: Sodomitæ, peccati contra naturam retrahunt in anima, sunt autem hæretici. Congruenter terra lumur hi & illi ignibus exurendi, quatenus terra ab eorum immunditia, pestisque contagio purificetur. Secunda vero eorum erat, qui opinionem sectabantur philosophi Hieracly: eum enim credentes ignem primum esse rerum principium quæ fiebant, hoc ita decernebant, ut in eum reverterentur. Tertia fuit, quo monstraretur animam iam ad superna cõscendisse. Velut cozes tentabant, quibus fidei oculi calcigabant, nec quidquam certi de statu animarum eorum qui moriuntur distinguere stantebant: quociens a nece quid dicerent, confusè dicebant quod defunctus ad fides raptus esset, ubi Deos suos esse autumabant, ex quibus ortæ sunt illæ stoliditates quibus fluxerunt: quod hu-

Hieron. Bapt. de Lanua Tom. III.

ius anima in stellam esset conversa, & alterius in alteram, ut autem hoc significarent, corpora cremabant, per hoc declarantes, quod per flammam illam, velut quoddam vehiculum anima ad caelestia veheretur. Forsitam audierant, quod S. pagina de Angelis scribit, qui per flammam ascendentes de sacrificio Gedeonis, & Manue in caelum ascenderant: & de Elia quod curru igneo sublatus fuerat in paradysum. His appositè communitè sepulchris apponebant pyramides, illisque mortuos includebant, ut canit Poëta Lucanus *Pyramides claudant*: quæ sic vocantur, eo quod in altum allurgant per modum flammæ: *Propterea* Græce latine ignem significat. Cæterum alias alij rationes profertur: & dicunt, quod hoc ita decreverint, ad conservationem & perpetuitatem corporum: nam cum postmodum elapsis multis prætorum annis inveniunt, quod destructis sepulchris cadavera mortuorum detecta exponerentur, quibus non levis posset adferri ignominia: iudicarent congruum fore medium illa ab hac iniuria vindicanda, eaque tradenda æternæ conservationi, ut in minutissimos cineres redigerentur. Hoc faciebant cum illa iam preciosa vnguentis, odoribusque innoxissent: omnia ad securiorem eorumdem conservationem. Persæ mortem hunc (ut credimus Herodoto) execrati fuerant: eo quod crederent ignem bestiam esse insatiabilem: & si rationi non esset congruum, ut defunctorum corpora bestijs traderentur devoranda, minus adhuc expediret illa tradere igni qui bestia est, quæ nulla insatiabilior: *Nunquam enim dicitur sufficit.* Quare & balsamis, vnguentis, aromatis, floribus odoriferis aliisque ad hoc compositis condiebant, eorum per hoc longæva studentes incorruptione: de quibus fufiores modò esse non possumus.

Ex hoc principio probat D. August. sedulam curam, qua tenentur inuigilare Christiani ne defunctorum corpora bestijs aribulone exponantur. *Cur corpora in sepulchris non sunt spernenda defunctorum corpora, maxime infidelium ac hæreticorum.* Primò: Christiana quia templa sunt Spiritus Sancti, in quibus locum honorum est, quibusque vltus est, ut per ea præclara, honorifica multa atque heroica pararet virtutum opera, eè debeat æterna retributione dignissima. Illis tanquam sepeliri organis & vasibus ad omnia opera Sancti, vltus est Ratio Spiritus. Hanc signant Apollolus rationem, prima quæ nos honoretur, ut corpora nostra seruemus ab omni libidine, luxuria, carnisque vitijs illibata, quod suabus confirmat rationibus: Prima sunt enim membra Christi, & de corpore Christi.

IX. Cur corpora in sepulchris non sunt spernenda defunctorum corpora, maxime infidelium ac hæreticorum. Primò: Christiana quia templa sunt Spiritus Sancti, in quibus locum honorum est, quibusque vltus est, ut per ea præclara, honorifica multa atque heroica pararet virtutum opera, eè debeat æterna retributione dignissima. Illis tanquam sepeliri organis & vasibus ad omnia opera Sancti, vltus est Ratio Spiritus. Hanc signant Apollolus rationem, prima quæ nos honoretur, ut corpora nostra seruemus ab omni libidine, luxuria, carnisque vitijs illibata, quod suabus confirmat rationibus: Prima sunt enim membra Christi, & de corpore Christi.

V. 1011. Lib. II. E. 1011. VII. Sepulchri honor cur dicant vltimus.

Job 3. 21. VIII. Cur Romani corpora concrement.

1. Cor. 6. Christi: *Nescitis: quia corpora vestra membra sunt Christi?* Secunda: sunt etiam tempora Spiritus Sancti. *Non nescitis quoniam membra vestra tempora sunt Spiritus Sancti: qui in vobis est, quem habetis à Deo? Non estis vestri: Empti enim estis pretio magno glorificate & portate Deum in corpore vestro.* Habet hic quanti te oporteat facere corpora defunctorum. Primo; illa consideres vt corpora Christi: vt enim aduertit D. Tho. nesci animas nostras pretioso sanguinis sui redemit litro, sed etiam corpora: nobisque meruit non tantum renouationem vitamque per gratiam animatum, sed etiam corporum, quæ in resurrectione mortuorum generali; ad mundi terminum mandabitur executioni, quando spes illa res erit, de qua Paulus: *Saluatorem expectamus Dominum nostrum Iesum Christum qui reformabit corpus humilitatis nostræ configuratum corpori claritatis suæ &c.*

Itaque sicut Adam per peccatum nobis mortem acquisiuit nedum animatum æternam, sed etiam corporum, ita per Christum habemus, & habebimus, nedum animatum vitam per gratiam & gloriam, sed insuper per ipsum, eam corpus assequetur æternam: tunc autem dicetur Christus perfecte esse glorificatus: quia nedum in propria sua persona, anima & corpore, sed in nobis ipsis, nostrisque corporibus, qui velut inter eius membra numeramur. Nunc in seipso glorificatus est: quia caput est corporis mystici verum & in membris suis mysticis pariter glorificandus est: ita vt hæc nostra corpora, velut membra ex quibus corpus hoc Christi mystici componitur, vitæ donanda sint gloriosa. Et hæc ea ratio est quam adiungit Apostolus: *Non estis vestri. empti enim estis: ex qua hanc infert conclusionem: Glorificate & portate Deum in corpore vestro.*

Ratio Secunda profero rationem ex eodem D. Aug. quia dicuntur corpora nostra membra, & organa esse, per quæ Christus operatur: ipse etenim est, qui in nobis per gratiam, velut causa principalis agit, quidquid agimus: mobilique hoc licet illa: vatis usurpare: *Omnia opera nostra operatus es in nobis Domine.* Si à D. Paulo quæsieris, quis per eius linguam loquatur: respondebit: Christus: *In me loquitur Christus.* Quis per eius oculos videat quis attendat à anima salutem: Responder: Christus: *Quis operatur prodigia illa curandi languidos, illuminandi cæcos, resuscitandi mortuos: Responder: Christus: Per me efficit Christus.* Si Paulum videris plus cæteris laborare, eumque interrogaueris: quis pri-

mum horum omnium est principium: dicitur gratia Christi: *Abundantius illis omnibus labora. 1. Cor. 15. non ego, sed gratia Dei mecum.* Tandem si scire desideres, qui eum ad bonum excitet, vitamque tribuat: dicit: *Vtuo ego, iam non ego, vnius vere Gal. 2. 10 in me Christus.* Itaque sicut multoties peruerfa in nobis operatur natura, quam ex terreno primo parente contraximus, vt dicere heuere D. Paulo: *Iam non ego operor illud, sed quod habitat Rom. 7. 17 in me peccatum: sic etiam aliàs sepe, qui in nobis operatur, Christus est, & semper vera est illa D. Aug. sententia: Multa opera bona facit Deus in D. Aug. homine, quæ non facit homo: nulla tamè bona opera facit homo, quæ non faciat Deus.* Huius profectionem atque explicationem Theologis relinquamus excutiendam: profundam enim complectitur doctrinam: nam semper in hoc saluanda est tuendaque nostri libertas arbitrij, solum ad hoc valeat vt intelligas rationem, cur corporis nostri membra, dicantur esse Christi: quia ipse est, qui per ea operatur. Tu sacerdos qui consecras, Christum esse noveris qui tecum per linguam tuam operatur, & quando laboras, ipse est qui tecum per manus tuas laborat, & quando largiris tu elemosynam vt decet, ipse est, qui per brachium tuum tecum operatur, & quando Xenodochium frequens ægros solaturus, ipse est qui per pedes tuos tecum operatur.

Hæc autem eadem est ratio, ob quæ D. Aug. 41 asserit membra nostra ac corpora dici posse templa Spiritus S. ipse etenim est qui cum eis opera sancta ac meritoria operatur per membra ipsa eorumque partes. Pende, monet Apostolus, quæ reuerentiæ sint illa tibi colenda. Iam nos, inquit, nihil à Deo puniri seuerius, quam templi sui violationem: *Si quis templum Dei violauerit, disperdet illum Deus: Quam* um noui, hoc tangit, quod toties in SS. litteris repetitur: cum enim Dominus plurima scelera, grauissimisque perculisset peccatores: quando eos audacia proruperunt, vt templum suum violare comenderent: iam illi patientia deesse videbatur (si fari sic licet) illosque perdidit vt Regem Balthasar: eum enim sacra templi vasa pollueret, & indignè tractaret, illum horrenda caede subuerit, cum tamen millenis alijs præcedentibus peccatis conuiuisset. Similiter eum patienter tolerasset horrenda Regis Antiochi scelera, qui septem Fratres Machabæos vna cum matre extremo dolo ne affectu supplicio: quando ad tantam delapsus est impietatem, vt sacrilegas templo manus iniecte conaretur: *T. manit expoliare templum: in illum 1. Mach. 9. ita seuerò aumaduertit cruciatu vt consūptus à 2. veribus*

Ratio
Secunda.
X.
Corpora
nostra
organa
sunt Spi-
ritus S.
1. Cor. 13.
3.

1. Cor. 3.
17.
XI.
Violato-
res tem-
plorum
Dei se-
uerè pu-
nit.

vermibus funesta morte perierit. Patentius hoc ipsū certum in periculo illo Duce Alcimo, cuius eū Deus puniendas tolerasset iniquitates iamque Dei templū violatē concepisset, hanc temeritatem eius Deus: præsumptionē tremendo

l. Mench. 54.

præuenit supplicio: *Præcipit Alcimus destrui muros domus sanctæ interioris, & destrui opera prophetarum, & caput destrueret. In illo tempore percussus est Alcimus & impedita sunt opera illius, & eclusus est eis cibus & dissolutus est paralyti, nec ultra potuit loqui verbū nec mandare de domo sua.* Hoc spectare videtur Apollolus. Attendite, corpora fidelium esse templū spiritus S. caute, ne illa immunditijs polluaris: etenim vos Deus, ut templi sui violatores seuerē castigabit. Ea de causa tantopere laborabat, ut seculo Deo sanctos mundosque conseruarent: *Obsero vos fratres, per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra, hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem &c.* Ex illo principio vim habet ratio D. Aug. quare defunctorum corpora magis faciamus, & honoremus: certo etenim certius est Deum grauius molestēque laum, si illa sacrilegē, & inurbanē habeamus. Apud omnes mundi nationes, rationis ac iudicij capaces ut impium & abominandum fuit contemnere, vel vilipendere corpora defunctorum, eorumque sepulchra violatē dicebantque Deos inferni, quos defunctorum Deos appellat: aut illa sui protegenda suscepisse: quare iniurias mortuorum corporibus, vel sepulchris iniurias, illi ut proprias aestimabant.

Rom. 12. 1.

XII.

Dij defunctorum custodes sunt sepulchrorū. In c. 34. li. 7. de ciuit. lib. 3. Annal. Valent. cap. 35. Lib. 7. de ciuit. c. 34.

Hinc ortam credimus consuetudinē, cur in Carphago seu lapide sepulchrali, cui nomina defunctorum insculpebant, & auctorum quoque in frontispicio has tres inscriberent literas D. M. S. q. d. *Dij manus inferum.* Erant etenim hi defunctorum, vel tartari Dij de quibus commentator D. Augustin. Viuez: sic multa satis adhuc in Hispania passim videntur sepulchra, & quædam refert M. Diago. q. d. Hoc sepulchrum Dij defunctorum consecratum protectoribus: talis, vel talis, hic vel illud dedicauit &c. idem est ac si diceretur, sepulchrum hoc sub cura latet & protectione Deorum Defunctorum. Per hoc (vt D. Augustin. habet) tam inuolabilis existit reuerentia sepulchrorum: ut nullus locus esset illis leuitior. Ad quod appositē refert ex Varrone auctore celeberrimo, quod cum Numa Pompilius quosdam de cultu Deorum conseripisset libros, illosque desideraret intactos & illæsos, locum non inuenit suo sepulchro tutiorem, vnde præcepit illos in eodem secum recondi mauro. x. o.

Meliori sanē iure nobis curandum est vt fidelium defunctorum corpora, sanctorum ac iustorum, qui hinc in gratia discedunt, sub Dei cōdantur protectione ille namque ea vt sua templa reueretur: vnde vt illa digno honore prosequamur, & pluris aestimemus, ipse eadem illud honore cumulare non vulgari, ad sanctorum sepulchra, in quibus eorum ossa reconduntur signa multa operaque patrandi prodigiosa, quibus historice scaten admirandis: & hic non infimus est honoris gradus, quo Deus electos sibi famulos prosequatur, vt eorū corpora ac cineres ab omnibus honorificentur, vtque eorum illis in genua procumbant, & pectore in terram delicti Reges ipsi ac Imperatores: ea venerentur, de quibus eleganter D. Chrylost. differentiam pendens quam tenuimus inter Monarcharum corpora, & pauperum piscatorum Apostolorum pop. To. 5. inquam, aliorumque Sanctorum quos mundus vt pauperes, abiectosque contempnit. Ostendit tu mihi inquit D. Chryst. Alexandri Magni corpus in eius sepulchro elaborando sunt qui dicunt impensa fuisse duodecim milia talentorum. Cineres mihi proferat Augusti Cæsaris, aliorumque Imperatorum, in quorum honorem tam pretiosas stupemus erectas pyramides, vnde sumptuosas: nec veligium eorum omnium superest illaque omnia mausolea ita funditus corruerunt, vt si quid superstit, nidis con potat vel ptilionum, & reptilium, sicque ab omnibus sunt deserta, vt ad illa videas accedere velle neminem.

42. XIII. Deus defunctos suos honorat siquis.

Corpora considera egeni Piscatoris D. Petri, & pauperis operarij D. Pauli: quæ etiam ipsi Imperatores inuicti prostrati accedunt, ac puluerem totum illis viciniam exosculantur: tantā reuerentiā, sepulchra tanto cultu, tanta frequentatione à cunctis honorata. Idem spectare licet in alijs SS. corporum reliquijs: *vt mihi ostende legatur D. Chryst. sepulchrum Alexandri, & proferi diem in D. Chryst. quo vitam finuit. Nihil horum in igne, sed omnia Tom. 5. defuncta sunt, & exterminata. Christi vero seruum & sepulchra clara sunt, & regiam affectu cimitatem, & ares nouissimi mundo festam afferentes letitiam: Et illius quidem lectulum & propriū faciunt, horū autem seruum & barbari &c. Et ipse qui purpura indutus est, accedit, illud complexurus sepulchrum, & factū deposito stat saltu supplicaturus, vt pro se ad Deū intercedat &c. In sepulchris Regū magna solitudo, hic autē magnus conuersus &c. Tali Deus honore dignatur SS. corpora: sicut enim illi necū animabus suis, sed etiā corporibus Deo famulati sunt sic non solū eorū animas, sed etiam*

enim corpora extollit honoranda dum eorum sepulchra signis tribuit esse veneranda, quo fit ut loca faciat refugiorum, salutis fontes, & defensiva propugnacula civitatum, Regnorum, ac Provinciarum, quorum intuitu se tanto credunt tutiores esse & honoratiora, quanto SS. reliquias penes se habent numerosiores, tantique Deus ostendit se illos aestimare, ut vel minimus capitis eorum capillus sit auro pretiosior: per illum etenim non vulgaria aliquando prodigia operatur, quibus impletam eius ostendit veritatem, quod sepe ipsdem ipse promiserat. *Sed & capilli capiti vestri omnes numerati sunt.* Quinimo & calceus attritus, tunica lacera, obsoleta, repetiata. Unde quanti faciat capillum, qui talem habet capitis Magdalenz, fateor ego plus vnicum, quem possideo, me facere, quam omnia totius mundi imperia. Materiam enim hanc ita video copiosam, ut plures hic requirerentur discursus, attamen dicta sufficiant, ex quibus prima ratio D. Aug. possit intelligi de cura corporibus adhibenda defunctorum, maxime vero Sanctorum: fuerunt enim organa & templa S. Spiritus, vasa animarum sanctarum, ceteraque dignioris.

Matth. 10. 30.

§. 13. Defunctus efferebatur. Ex cura sepeliendi mortuos fidem protestamur resurrectionis, sicut Abraham.

83 43
I. Similitudo de fide futura resurrectionis.

II. Resurrectio in cogita infidelibus.

Secundam rationem assignat D. Aug. nempe quod per hoc procellamur ac coniteamur articulum fidei nostræ maxime necessariū, cui tota spes nostra innuitur, nostrorum corporum resurrectionem: *Propter fidem resurrectionis adfructandam.* Quando vestis alicui obsolescit, ut eam exuens deiecit in sterquilinum, vel in ignem, vel in flumen; eo ipso declarat, quod eam nunquam sit recepturus, nec ea se vestiturus, verum domicella, quæ per integrum diem tunica præfulsit induta pretiosa sub vesperam, dum illam exiit, studet diligenter ut a sordibus emundetur, odoribus inficiatur, ad primas comprimatur plicas, linteo involuatur, & cillâ recondatur leneturque firmiori, hoc ipso declarat, quod transacta nocte, & oriente sole, vel festo illucescente solemniori illâ se demum vellet adornare. Corpus vestimentum est, quo induta regitur anima quo tempore hoc in mundo versatur. Infelices illi, qui morte accedente, hæc enim est, quæ corporis tollit tunicam, eam malis aurius projiciebant, vel aurius, bestisque discerpendam vel in sterquilinum in stercus mutan-

dam, ut populi infideles, hoc fecisse censentur: qui necdum credebant, aut futuram sperabant resurrectionem corporum nostrorum: sed nec illam quidem audierant: eratque hoc eorum intellectui adeo peregrinum & inlicitum, ut facile liquet, ex eo quod D. Pa. contigit Athenis *ps. 117. 34.* dicant.

Nos vero illam firmiter credimus, & hac merito spe vivimus: hæc ea est quæ cor nostrum pascit ac confortat, ut labores ieiunia, disciplinas & mortificationes intrepidè subeamus, ut profectus Apostolus hanc doceat doctrinam: quod si futura non sit resurrectio, in quem ergo sinem corpora nostra tot frangimus laboribus, tantaque fatigamus mortificatione? *Si mortui non resursumus, &c. Manducemus & bibamus.* Verum fides hæc tanti nobis refert, ut nos ipsa doceat, quod sepelire mortuos, idem sit atque eos seminare: non enim agricola tritice granum deiecit in terram, ut perdat, sed ut debito tempore luxuriosus & abundantius pullulet; *Seminatur in ignobilitate, surgit in gloria. Seminatur corpus animale, surgit spirituale. Seminatur in corruptione, surgit in incorruptione:* de quibus Sabbato Transfigurationis egimus. Idcirco fideles corpora defunctorum insepulta non deserunt, sed & illa, ut quid pretiosum, habent: quando enim quis moritur, hæc corporis tunica tollitur purgatur, lavatur, & ceremonia hæc est antiqua, & in primitiva Ecclesia usurpata, multisque sæculi confirmata, ut patet ex scriptis D. Gregor. similiter honestè coplicatur brachijs in crucis modum subnectitur, pedibus junctis, capite *l. 5. Dial. 6. c. 17. & l. 4. c. 16. & c. 27.* sicri videmus in exequijs, & linteo mundo sepulchrali involuntur, in arca sepulchri reconditur, ut transacta huius sæculi nocte, die iudicij illucescente, quem Spiritus S. diem nominat æternitatis, hoc iterum anima induatur mundo, & renovato, ad vitam æternam ac gloriosam. Dum igitur officium celebramus exequiarum si infidelis accideret, nosque interrogaret in quem hæc omnes ceremoniarum finem: illi responderemus: ex hoc corpore depositum constitumus, dicentes cum Apostolo: *Salvatorem exspectamus Dominum Iesum Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis suæ.*

Hinc originem sumpsit illa cum mundo introducta consuetudo (testante D. August.) fidelium corpora sepeliendi defunctorum, & suis præextremis sepulchra corporibus: *Vnde & pro mortuorum infidelium suorum officiosa pietate curata sunt.* *D. Aug. l. de cura mortuorum. Tit. 4.*